Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputationum phylosophicorum pars III. s. physica particularis - Cod. Ettenheim-Münster 229

Archert, Ignatius Ioannus Franc.

[s.l.], 1730

Quaestio 2a

urn:nbn:de:bsz:31-120397

Visual Library

conceptu spei peccato. unde nec sententia videtur sacris literis
congrua conformis et ad quod si tali sit, ut concessio alteri
una creatura majoris conducit ad finem de quo non procedit in
infinitum C: Leg. n. alteri videtur itaque gratis dicitur B: V:
ea naturaliter infectio, cum stante capacitate creaturae, adeo
Dona quidem seu dona realia aut supernalia tum id peragat conf.
V. habitualiter aut naturaliter ... unde ... n. ...
tendit seu adsumpsit Sanctam aeque ter seme obratam seu naturam
humanam ... inter ... fratribus assimilatus; ita
par est credere quod B: V: n. fuerit concessa nisi una similima
nam

Ob 3io diversitas operationum arguit diversitatem operationum, Num 44us
atque in diversis horibus reperitur diversitas operationum quod etsi dum
arguit aliquid c: spei n: ad legitimam hujus axiomatis usum
duo praecipue requiruntur, 1o ut operationes sint in diversis
oppositis. Certum enim est ob eadem supposita posse saepe diversas
operationes, ut patet ab anima, quae producit apprehensiones, volitiones,
meditationes, ... 2o ut operationes sint ... Deus enim resist-
simmanes homines agere frequenter vita ejus diversa. 3io
et praecipue ut diversitas non possit refundi in causas extrinsecas,

Urgebis hoc etiam posse ostendi de ... brutorum et n. distinct. Num 45us
nam est 1a quod communis vita ... et ... vox
clamat ... vita brutorum non esse eandem rationem. ratio est 2o,
quod diversitas, quam dat inter muscam et elephantem integrum
et legem est constitutionem ... nec operat, quod possit refundi in
causas extrinsecas.

Quaestio 2a

De

Actu rationis, potentiis, actibus,

atque instrumentis

Articulus 1us

De

potentiis et actibus animae rationalis.

Num: 46u. Quaeres 1o Quid sit memoria? R. memoria prout hic
accipitur nihil est aliud quam intellectus prout species intellectuales
conservat: et hic mediantibus potentiis agit unde non est distincta
potentia ab illa memoria quae est brutis communis.

Num: 47u. Quaeres 2o Quid sit intellectus? R. quod sit potentia spiritualis cognoscitiva
seu facultas mere cognoscitiva rerum. [illegible] intellectus cognoscit
intelligentes. [illegible] et solum audita [illegible] sensus ex-
[illegible] ipsorum etiam contra et veritate, quae interna [illegible]
proportione cognoscit unde illius objectum sunt Deus et res universalia
vel singularia, materialia et immaterialia, spiritualia [illegible] specialia
et audita, possibilia demum et impossibilia.

Num: 48u. Quaeres 3o duplex sit intellectus: R. illud communiter dividi in agentem,
potentem seu possibilem et possibilem; per intellectum agentem aliquid
seu qui ad [illegible] phantasmatum species [illegible] producit; illarum
intellectus patientem ad eliciendas intellectiones [illegible], possibilem
seu patientem vocant, eo quod in se recipiat et quasi patiatur
species, possibilem vero appellant, eo quod sit etiam notat
[illegible] fieri sit omnia, omnium intellectus, et quasi [illegible]
ut omnia rerum imagines, sic elegando solem [illegible]
sic sol elegando [illegible] elegando [illegible]. intellectus objectum
materiale sunt omnia entia, formale quod, seu ratio formalis, sub
qua ea [illegible] a veritas.

Num: 49u. Quaeres 4o quotuplex sit intellectio? R. intellectio est forma abstracta
realiter distincta [illegible] formaliter denominans intelligentem et quadruplex
communiter abstractiva intuitiva [illegible] et confusa. abstractiva est
quae non cognoscit objectum [illegible] pro aliqua temporis differentia [illegible]
objectum non cognoscit immediate et formaliter in se esse tale, et qua hic in
hac vita cognoscit Deus [illegible] intuitiva quae repraesentat objectum [illegible]
existens pro certa temporis differentia, et quidem immediate in se ipso, ut
[illegible] in Deo talis, qua beati [illegible] in se ipso et in [illegible]
[illegible] est qua clare et distincte repraesentat [illegible]
[illegible] ita ut huius cognitioni [illegible] quod [illegible] differri ab omnibus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

differt ab intuitiva, quia sit genita per speciem; cum intuitiva est divina, in Deo non abstractiva est intuitiva; quae est aliqua cognitio, qua cognoscere totam rei, et item comprehendere ad differentiam apprehensionis; comprehensiva est, quae adaequat rei cognoscibilitatem, cognoscendo videlicet objectum tam perfecte, quam perfecte dicitur ipso cognosci meretur. Non requiritur ad hanc cognitionem autem cognoscentis terminum, quae recipit objectum, hoc non clare et distincte cognoscere aliquid est cognitioni super comprehensive, quam solus Deus habet.

Quaes. 5 Quid sit voluntas. R. est facultas spiritualis rationalis, per quam volumus vel nolumus prout malum vel bonum propositum. unde colliges voluntatem non solum in mente, ut doctrinis raedamus, quae in mente et voluntate simul, ut Scotus, sed in voluntate tantum in subjecto adaequato residere ut docet S. Thomas Doctor Angelicus. Num: 5 [illegible]

Quaes. 6 Quale sit objectum voluntatis et per quid? quod sit habere rationem boni vel mali, illud ut amplectetur, hoc ut aversetur; unde est bonitas et malitia, est cuius objectum formale sub quo; bonum porro in quo tendit ultra, triplex est: nimirum honestum, utile, et jucundum seu delectabile. Num: 5 ius

Quaes. 7 Quid et quotuplex sit volitio. R. est actio [illegible] tendentia [illegible], itaque formaliter [illegible] volendo. inter volitiones alia versantur circa finem, alia circa media; volitione versante circa finem vel est simplex complacentia vel intentio, vel fruitio. simplex complacentia est, quae est actus non ita efficaces, ut se moveant voluntatem ad amplectenda media propter finem, sic multis placent virtute, quin tamen ad illam consequendam adhibeant media intentio tamen est actus quo actus voluntatis est efficacis seu efficaciter impellens ad amplectenda media. fruitio denique est actus voluntatis, quo [illegible] finem acquisitum gaudet; unde includit gaudium de bono praesente; volitiones circa media versantes possunt subdividi in electionem, consensum, et usum. Electio est actus voluntatis, quo unum medium prae alio amplectimur ad consequendum finem. consensus est actus voluntatis sibi complacentis in mediis ad [illegible] propositis et [illegible] Num: 5 [illegible]

reflexam prout hic accipitur atque ulterius quo probatur ab esse distinctas applicanti ad exercitationem mediorum Electorum.

Articulus 2us
De
Instrumentis animae agentis et volentis

Num: 43us. Dico 1o. Dantur Instrumenta, quibus anima rationalis indiget ad suos actus spirituales, et sunt primum duo omnium species et habitus ad species pertinet. quae autem sit numerum dentur in recepta intellectu quam recepta ulterius. Advertendum ante species aliae dici directas, aliae reflexas; species directae repraesentant immediate ipsa objecta; species vero reflexae repraesentant cognitiones de objectis habitas.

Num 44us. Dico 2o utrorumque dantur in intellectu species intellectuales directae. [illegible] per species [illegible] post mortem in statu [illegible] habet de objectis. Sed ipsa objecta quae post mortem dantur species directae quae dantur etiam in vita, ut maneant post mortem, ad post mortem non [illegible] acquisitae; sicut [illegible] Christus acquirit in terris quam suam [illegible] in caelis. anima [illegible] directas et in [illegible] ac reflexas et in [illegible] [illegible] species in hac vita sunt superfluae [illegible] animae [illegible] post mortem absolute [illegible].

Num 45us. Dico 3o utrorumque dantur etiam in intellectu species intellectuales reflexae. [illegible] videtur D. Aug: L: 12 de T: c 2 adeo certum [illegible] [illegible] de illo dubitare [illegible]: anima post mortem [illegible] a se in vita [illegible] quod debet ab aliquo [illegible] [illegible] reflexa [illegible] non [illegible] a speciebus phantasticis [illegible] neque ab [illegible] a Deo [illegible] habere [illegible] [illegible] [illegible] speciebus intellectualibus in vita [illegible] et post mortem [illegible] [illegible] post mortem etiam [illegible] in vita [illegible] post mortem [illegible] [illegible] [illegible] speciebus [illegible] quo etiam [illegible] speciebus intellectualibus [illegible] reflexa quo

Quæs 6º utrum etiam in obj. dentr species reflexæ. R: affirmative Num. 5. 6us
qa si minus gradatim atq. obj. fracturi qm atq. intelligo etiam
atq. obj. aliquat spi speciem. Debilem tamen ē, ac etiam species directe
dentr in vitæ; certe aut nulla aut exigua videtur esse illarum
activitas aut efficacitas: cum obj. bonitas v malitia obj. sufficienter
proponatur per speciem expressam intellg aut etiam per impressam reflexam, et
quo tamen n[on] sufficit, quod etiam in intellu nulla deberent dari species
directæ; nam voluntas sufficienter applicatur per cognitionem, et
adæquate etiam per se ipsa producit volitionem determinatur intellg vero n[on] ...
per species intellectuales sufficienter completur et determinatur ad agendum.

Quæs 5º quomodo excitantur species. R: Aliud hic esse inter statum con-
iunctionis et statum separationis animæ, diversimode enim decurrunt
statu disiunctionis ā in statu separationis species intellectuales, aliæ quæ
possibiliter excitantur per causam per superiorem vel eis; eadem enim omnis videri
seq. statum hominis sed confusè, per motum corporis determinatur, ut ad quaslibet
eo illis clare et distincte efficiendo, ita et intellg à objecto determinantur. Ut etiam
... speciebus quæ statis habet ista potius quam alia actuat, atq. in
illiq. objectum proficiat. Dico vero etiam adhuc cum quo conveniat, species
intellectuales excitantur per excitationem specierum phantasticarum ipsis correspondentium.
Species autem phantasticæ possunt excitari per motum corporis, quod
organum in quo atq. phantasia eliciendo ā ... quæ spiritus,
... species phantasticæ ... quidam suo situ inhærent, aliquando
spiritibus et cum illis species phantasticæ ad organum phantasiæ ...
moventur varijs modis. aliquando cum eo dicto, nobis à Deo ...
... sive malo, unde proveniunt gratiæ bonæ v malæ, quas saepe
etiam ... in nobis experimur; aliquando spiritibus etiam hi
species phantasticæ ad organum phantasiæ ... ob specialem conne-
xionem, ... quibusmodis etiam spiritibus illis respondentes species etiam
species illis inhærentes, commoventur, si vero spiritus ... etiam
species phantasticæ possunt excitari per calorem ... vehementiorem, sicut
experimur laborante febri; aliquando ob connexionem diversarum phantasticarum
connexionem ... species ... fieri ... aliq
... singularum ... excitata una excitetur altera;